

Ese de două ori în săptămâna: **Joi** și **Duminică**; era cându-vă pretinde importantea materialelor, va fi de trei sau de patru ori în săptămâna.

Pretiul de prenumeratiune,
pentru Austria:

pe anu întregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 fl. v. a.
" patrariu	2 fl. v. a.
pentru România și strainetate:	
" anu întregu	12 fl. v. a.
" diumetate de anu	6 fl. v. a.

ALBINA.

Invitare de prenumeratiune la „ALBINA.“

Apropiandu-se cu lună lui *Aprilie* nou patrariu de anu, venim a provocă pre onorabili prenumeranti ai nostri, a căroru prenumeratiune spira cu lună lui martiu, ca să grabește a-si renoi prenumeratiunea, ér pre onoratulu publicu peste totu, ca să binevoiescă a ne onoră cu cătu mai numerose noue prenumeratiuni.

Foi'a nostra in lună lui martiu — ér facu progresu însemnatu in publiculu national; dejă nrulu abonamentelor a trecutu peste 1000 si spriginirea ce ni se dă, este forte incuragiatória.

Sperăm că si referintele politice ni se voru îndreptă, măcar intru atâtă, ca pe langa obosela să nu ne cuprindă si desgustulu. De nise va imprimi sperantă, lupta nostra are să intre într'o noua faza, nu mai pucinu, ci inca mai multu interesante, si prin urmare să de consecintie mai positive, mai visibili.

Sentim suflarea unui ventu mai curat u mai caldutu de susu, carele de va urmă a se desvoltă, ca să-lu senta pona si peturele cele mai de diosu ale poporului nostru, apoi principiale aperate de noi nesmintit u voru ajunge a se realiză mai usioru.

Atâtă este ce dorim, si pe acesta dorintia radimat, asteptăm ca toti căti dorescu cu noi, să fie cu noi in continuarea luptei spre ajungerea dorintiei noastre. —

Condițiile de prenumeratiune se vedu mai susu in fruntariu. —

REDACTIUNE.

Totu la situatiune.

Budapest, in 15 martiu 1875.

Nici unu poporu sub sora n'a emancipatu de sub jugulu strainu, foră multe patimi, multe incordări de poteri, multe sacrificii, prin cari trebuiă să dovedește tiranilor sei, cumca — *are potere de viția si resolutiunea d'a trat de sine*, ér nu ca mediloci de ingrasiere pentru altii.

Nici unu poporu sub sora n'a manifestatu *prin probe destulu de vediute si sentite* — atare potere de viția si resolutiune, foră d'a fi aflatu consideratiune si de a se fi emancipatu — mereu mereuasiu său — să de o data.

Noi am disu si repetim, că — este lucru natural, ca — „faintele, si peste totu elementele superioiri să se folosesc de cele inferioiri spre scopurile loru proprie de viția, de desvoltare si asecuare.“

Acăstă să nu perdemu din vedere unu minutu, si — să nu ne lasămu defiliu numai pe efectulu invetiaturii moralei crestinesci, căci — insasi acea invetatura ni spune, cumca „credintă a foră de fapte este mórta!“ Apoi dintr'o credinta mórta nu ésa emanciparea viua.

Pré frumosu scrie tocmai in acesta privintia „Hon“ de astadi, firesce adresandu-si cuvintele natunii magiare:

„Senguru numai „Tatalu nostru“ — nu ajunge spre mantuirea noastră; cineva trebuie să se ingrijescă si de lucru. Să credeți, că și lucrându — omulu se róga lui Ddieu.“

Să bagămu bine săm'a, căte combinații rafinate si căte incercări complete au facutu cei din Viena de trei sute si diumetate de ani, pentru ca să tienă pre magiare in supunere órba, ca unelte

ale loru de potere si viția; dar magari pururiă au sciutu a se opune, si — s'au opusu cu multa firmitate si consecintia, insa — și intiepte. Candu Austria a pusu in lucrare *fortă brutale*, ei s'au pusu pe picioru de aperare cu asemenea fórtia; candu Austria si-a luat refugiu la *siretă*, ei — s'au aretat si mai s'reti; dar candu Austria s'a aflatu *in pericolu*, ei de o data au alergat cu lealitatea loru intrajutoriu — nu ca să scape pre ea, ci — ca să-si dovedește credintă a catra Tronu!

Éta cum insusi mai susu citatulu „Hon“, foră nici căta esitare se sprima in acesta privintia.

„Fie-care natuine, carea doresce a se intemeia in statu, trebuie in sine insasi să-si caute titlulu de dreptu alu essistintiei, conditiunea vietii; pentru că sub sora nu va află poporu, carele să-i imprumute atare de la sine . . .“

„Dar istoria nu numai despre acestă ne invítia. Ea si aceea ni arăta, că acele natuini, pre cari poterea straine le-a supusu jugului seu, déca nu si au perduu increderea in sine, sperantă a pentru redobandirea marirei de odeniéra, ele au fost in stare d'a dovedi volnicieei brute, că natuinele nici prin apucature legislative, nici prin loviture de sabia nu se potu sterge de pre facia pamantului.“

„Astfelu de natuini au avutu curagiul d'a dechiară resbelu celor mai mari poteri mari, pana si mortii! Si — ce li-a datu loru potere in acesta luptă, in urmă a urmelor pururiă victoriósa? Aceea, că au sciutu pastră in peptulu loru, in stepanirea loru — o parte a spiritului comunu, unde armă poterii publice n'a potutu să petrunda, adeca: *conscientia in dreptatirei de essintia naționale . . .*“

„In vieti a natuinalor — acesta conscientia si sperantia este o parte a fizintiei atotpotintelui Ddieu . . .“

„Cu unu cuventu, domnii magiare, déca — *perveniti la potere* — se dovediau atâtă de valorosi intelectualminte, căsi in lupta loru *ca apesati*, gloria si marirea loru in istoria eră foră asemenare: dar patim'a firei loru asiatici și-a orbitu, si — dora pentru ultim'a óra asta data li se mai dede o ocasiune, de a se corege. —

Ei bine: pentru ce scopu amintim noi acestea?

Simplu pentru ca — să ne orientăm, să invertemu; să invertemu a cunoșce si apretiu cursulu desvoltării naturali a lucrurilor. Pentru că — multi, pré multi sunt, cari — nu conoseu, nu judeca evenimentele dupa adeverat'a loru însemnetate si valore, si apoi — firesce, că — nu ni pricepu, nu ni sciu apretiu tienută nostra facia de acelea.

Noi, déca vremu să inaintăm de aci incolia mai bine, mai cu sporu — intru desvoltarea politica-natională a noastră, trebuie să devemiu o data a re-conoșce, că — ori-ce altă ni potem atribui din trecutu si pana astadi, dar pri-

cepere si orientarea politica sanetosă — pururiă ni-a lipsit. Pré naturalminte, căci ni a lipsit terenul teoretic si practic de desvoltare. Diece — cinci-spre-diece ani celu multu sunt, de candu nise deschise acesta scola; ér scola cea adeverata o avem numai de atunci, decandu ne para i absolutminte ori-ce mana conducetória mai inalta, de atunci, de candu intram pe facia in opositiunea natională activă.

Cine ar fi in stare, să descrie sufincante si esperintele noastre de atunci

incocí?! Legiōnele de sageti, indreptate din tōte-tōte pările spre capulu nostru! — multe pana si din chiar tabera nostra!!

Vai, amara stare este, a se luptă *pre facia cu lumea cea de la potere*. Dar — nu vom să descriem noi acumă aceasta stare.

Vremu numai să dicem, că — calea ce am facut'o, a trebuitu să facem, pentru ca să ajungem la stadiul, la carele, am ajunsu. Aci insa ajunsi, nu vom permite acelora ce — in totu acelu timpu de lupta publica grea, au statu si s'au uitat la noi si — numai ne-au critisat din ascunsu loru, candu li s'a parut că potențiu si avem să succumbem, si — unde li-a venit bine, ne-au si mai incurcatu, — nu vom permite acelora dreptulu de a judecă asupra pasului nostru, tienutei noastre din urma; ei nu au contribuitu nici cătu e negrul sub unghia la adoptarea tienutei noastre de pana aci, nu ne-au ascultat nici o data: — nu au cuventu d'a face altă decâtă d'a ni studiu cu atentiu tōte cuvintele si miscările si d'a astepta in rabdare resultatulu. Atunci — si loru, casi natuinei, vom dā séma de tōte.

Dupa noi, dupa lupta si tienută noastră — natuinei nici n'a suferit, nici nu va suferi vr'o perdere de dreptu; ori unde am fostu ascultati, am esit uvin-gatori; ér necasurile si sacrificiale impreunate cu lupta, noi le-am portatul pre umerii nostri — indicu ca si altii.

Vremu să dicem: Noi scim, că — ce facem, si pentru ce facem asi; noi avem convictionea, că — asi este mai bine intre imprejurările de facia; — pasulu nostru nu este pentru de a parasi terenul, si pentru de a descuragiă, ci — tocmai din contra. Omenii cei slabii, său reputati si din senulu nostru — firesce că nu ne vor pricepe, său se vor preface că nu ne pricep, si ni vor mistifica intențiunea; totu asemenea contrarii nostri magiare, si anume aceia căroru nu li place, pentru că nu li vine la socoteala — o buna pricepere si orientare din partea noastră, ni vor luă cuvintele si pasii in desertu si ne vor combate totu mereu, precum in fapta o si facu dejă: dar acestea tōte sunt chiar probe, că politică, tactică nostra este buna, este nimerita, si acestea esperintele ne facu să asteptăm din partea onoratului nostru publicu de aci in colo inca mai buna si zelosă spriginire si urmare, decâtă pana aci.

Parola nostra a fost, este si va fi: *viția, activitate, lupta cu zel, devotamentu, intiepte*. Toti căti pricepu acăstă si consentu vor fi — si de aci incolia totu cu noi. —

Budapest, in 25 martiu n. 1874.

Merita ca să luăm spre conștiinția miscamintele directiunii noue din patria.

In data dupa-ce aici in capitala partidele magiare se fusionara si grupara, si situatiunea nouă se stabilisă, procesul de fusionare se porni in tără intră. Pretotindeni unde pana aci essisteau partide organizații deákiste si opositionali, ele se pusera in atingere, convocara adunări generale, luara la discussione nouă situatiune si — se pronunciara — pana acum mai in totu loculu pentru *fusionare*, adeca pentru depunerea titlului de *deákiste* și *tiszáste*, si pentru intrunirea amica sub nouă firma de *partida liberale*.

Si aci, in acestu procesu, pre langa totu marele toiu ce fecera organele extremelor

Prenumeratiuni se facu la toti dd. core spundinti ai nostri, si de a dreptulula Redactiune **Stationsgasse Nr. 1**, unde sunt a se adresă si corespondintele, ce privesc Redactiunea, administratiunea seu speditură; cătă vor fi nefrancate, nuse vor primi, éra cele anonime nu se vor publica

Pentru anuncie si alte comunicatiuni de interesu privat — se responde căte 7 cr. pe linia; repetirile se facu cu pretiu scadu. Pretiul timbrului căte 30 cr. pentru una data se anticipa.

nóstre din Dieta, vai ce pucinu spiritu de opositiune si resistintia se areta in publiculu magiaru celu mare! Nici o data ca si la acesta ocazie nu se dovedi, cumca — Dieu si magarii se pleca naintea poterii faptelor, Dieu si ei in astfelu de casuri si uita cu totul de inventatiile cele sublim ale unui *Kossuth* etc. etc.

Demoralisarea ce o respandira de optu ani ca dupa sistemă cei de la potere — n'a devastat la noi spiritele mai multu, de cătu la magarii.

Destulu că — in fine veni rondulu si la Transilvania, carea — ori cătu să bucine magarii că este unificate, in fapta totu este tiera separata, cu interese forte diferite si speciali.

Se fecera mari adunări la Clusiu, se pusera in miscare primii corifei magiare si — buni norocosi scosera si acolo la cale o fuziune a partidelor magiare — totu intru intelelesulu situatiunei de astazi.

Dar — un'a, un'a, si aceea este lucru mare! Éta cum „Hon“ se sprima:

„Cestiunile speciali din Transilvania la mai multe ocazii am avutu norocirea de a le lamuri si respici in colonele acestei foi, si intre acele principalminte vine de considerat — *situatiunea de astazi a nationalitatilor — in consecintia nefericitelor ne'ntielegeri si gresiele din trecutu.*“

„Sasii si Romanii au aflatu de bine si asta data a se tienă de parte de adunarea partidelor, — dora pentru că totu mereu astepta concesiuni. Si — ei cu dreptu cuventu astepta, si dupa credintă a mea le vor si dobandi, déca aceste concesiuni se vor deduce din ideia de statu si vor fi basate pe dreptatea egalitatii fratresei: acăstă li se va dā in acesta patria ori de care partita si ori prin care guvernă, măcar de i-ar fi ori cătu in potere de a li o denegă.“

Ce va să dica acăstă?

Dupa noi, nemica altă, decâtă că — cei de la potere incepua pricepe, cumca nationalitatea nu se fusionă cu noua situatiune, pre cătu timpu ele sunt nemultiamite, si — cumca intradeveru *au causa d'a fi nemultiamite*.

Ei bine: domnii magiare de la potere se remana langa vorbe si constatări pure, c se se grabește a pasi pe terenul faptelor positive. Timpu si ocazie esclente au — tocmăi astazi! —

Budapest, in 26 martiu n. 1875.

Cam totu de la inceputulu acestei sepmene mereu se prorogara — din causă sebastorilor — mai tōte parlamentele si camerele, căte erau in activitate, prin diferitele tieri.

Dar de altmintre abia se mai si afă multe de cevasi insemnatate si demne de notat, de prin strainetate.

Noi — ce e dreptu, am trecutu cu verea a spune lectorilor nostri despre unu „convenio“, că betra nulu generariu carlistu abrera, in Francia inchiajă cu regimulu Regelui Alfonso, pe temeiu căruia se stipulara forte favorabili condițiuni pentru toti Carolisti reseculati, cari pana la unu terminu si — ar depune armele si s'ar supune stepanirei tenerului Rege. Cabrera a poi in dreptă o proclamatiune cătra toti rescolatii din Spania, si resultatulu este, că — din dia in dia — dieci de oficiari carlisti si sute de ostasi parasescu sirurile rescolatilor si trecu in partea cealalta. La acestea Don Carlos responde prin degradarea lui Cabrera si demandarea ca — ori-unde ar fi prinzu, să se aduca naintea sa pentru dare de séma! —

Asemenea n'am apucat a spune, că ducele de Audiffret Pasquier, barbatulu de mare védia, dar contrariu de mórte alu bonapartistilor, a fost alesu cu mare majoritate

de presedinte alu adunării naționale din Varsală, în locul lui *Buffet*; er de vicepreședinte se alesă unu republicanu. *Audifret Pasquier*, la ocuparea scaunului presidiale — tienă o cuventare memorabile, prin carea glorifică parlamentarismulu și revindică cele mai mari iisande în Franția chiar principiile republicane. Si mai multu frapă insă discursul ce de curendu tienă republicanul *Lamboulaye*, alesu ca presedinte alu clubului stângei centrale, glorificandu resultatele cǎscigate prin prudența și firmă tienă a acestor partite și — avisându la tienă mai de parte și la detorintă adunării naționale. Tōte culmina în enunțatul, că votandu-se o data legile de constituție, adunarea trebuie să se desfășe și să restituiească tieri suverenitatea.

Catra acestea aci însemnate, completanu notitiele din strainetate, mai avemus să atingem despre unu conflictu aprig, ce se nascuse între internunciul Austro-Ungariei c. *Zichy* și Port'a otomanica, resp. guvernul din Constantinopole și chiar Sultana. Dlu c. *Zichy*, fiindu în audientia la Sultanul și vorbindu despre drumurile de foru printr *Rumilia* spre Salonicu, a amintit de consorțiul austriacu, carele mai nainte era francesu, și aci densulu credea a fi afilat pre Sultanul co'ntiescu cu consorțiul austriacu, pre candu marele Veziru sustinca *contrariul*! Ruptură era imminentă, dar — o nouă audientă la Sultanul complană caușă, o complană cam asiă, că marele — veziru are să fie dimisiunatu! —

Mai agitate între tōte tierele sunt astăzi *Serbia* și *Grecia*. Ambele sunt în ne'ntiegeri grave nu numai cu ministeriale, ci chiar cu Domitorii! In ambele se astăpta evenimente gravi. In Serbia majoritatea opositională a scupei fece mai alalta-ieri unu adeverat scandalu, prin care aduse pre multi deputati la indignație, de si-depusera — vr'o 80 mandatele. In fine nu remase, decât dissolvența adunării, cea-ce și urmă alalta-ieri.

In Grecia opositiunea mereu refusa de a se infacișă în Camera, prin ce cameră este

— sa la neposibilitatea d'a tienă siedintă. —

Ceea-ce afara de acestea mai este astăzi neplacutu sentit, e frigul celu mare, ce ui incéta — în părțile Europei de mediloci.

mu pe la gatale lui martisoru, dar — temperatură este cea din ianuarie. Din multe părți se depesiadă despre 7—8 graduri R. sub 0; la noi inghiatia barbatescă! Si — nime nu pote să scie, că — pana candu totu asiă? Pasci ca este de facia ale catolicilor inca n'au pră mai fostu Ddieu scie — decandu! —

Dilele (recute cei mai mulți dintre ministri Ungariei fusera la Viena, unde tienura unu consiliu sub presedintia monarhului — mai vertosu asupra celor ce ar mai fi să se desbată în Dieta naintea dissolverii ei. Se dice, că dissolverea ar fi decisă cam pe la finalul lui maiu er nouă Dieta ar fi a se convoca pre septembrie.

In fine se afirma, că min. de culte ar fi primi incuiintarea MSale, d'a convocă congrèsul serbescu totu cam pe capetulu lui maiu, pentru de a-si termină opera de reorganizare. —

Budapestă in 26 martiu n. 1875.

Alalta-ieri, mereu, prezantă sa pariente nou episcopu alu Aradului, *Ioane Mătianu*, fù primiu la Viena prégratos de Maiestatea sa Imperatulu și Regele în audintă specială, si depuse juramentul de fidelitate, pe temeiul aprobarii prenalte a actului de alegere, care aproba se subsemnase dejă marțiă trecută.

Ni se scrie, că cu acăsta ocasiune Monarhulu s'a aretat fōrte multiamită de personă atătu de démina a nouui nostru epu, carele n'a lipsit a profită de ocasiune, pentru de a-si respici cele mai leiali sentiente de aderintă si reconoscincia.

Asta data II. Sa dlu eppu petrece aici in capital'a Ungariei, ocupatul de visite pe la persoanele din fruntea regimului. Mane, domineca-este să calatorescă la Aradu, de acolo la Oradea-mare, apoi la Sibiu, unde are să se celebreze consacrarea pre diu'a de Bun'a-Vestire. Instalațiunea formale în scaunu va ave locu la *Dominec'a Tomei*, în presintă'si nodului eparchiale, cu care ocasiune va si celebră prim'a ora în bisericăsa catedrale.

Astfelu mirele celu pré-amatu cātu de curendu si-va imbracisă mirés'a, ce de multu lu astăpta cu multu doru! Astfelu turmă parăsa, curendu si-va gasi pre pastorul seu celu bunu.

Bucura-te mirésa santa! Bucura-te turma cuventatória — de venirea celui multu doritul alu teu! —

Budapestă, in 26 martiu n. 1875.

(Despre Universitatea germană din Bucovina.)

Parintescul guvern din Viena, după cum am însemnatu si noi ocasiunalmente, nu erutia nemica pentru de a germanisă frumós'a, dar nefericită tiéra a Romanilor, Bucovina cea ruptă de mam'a-sa, de către Moldova. Am aretat apoi la tempulu seu si aceea, că acestu guvern amblă in ruptulu capului pana ce ajunse să indiestre acăsta tiéra cu o universitate nemtiescă, ca cu atătu mai ușior să si pota realiză intenționile sale de a o desnaționaliza. Venim acu să presentăm cetitorilor nostri si o schitare mai in detaliu din siedintă a senatului imperial din Viena de la 131 c. candu se desbatu proiectul de lege pentru înființarea si sistemarea universității germane in Cernautii Bucovinei.

In desbaterea generale luă mai antaiu cuvențul deput. *Ozarkiewicz*. Această se pronunță in generalu pentru proiectul regimului; in speciale insă elu ceru, că — in interesul poporatiunii rutene din Bucovina si Galitia — să se redice lângă universitatea din Cernauti si o catedra ordinaria pentru limb'a si literatură rutena.

Urmă la tribuna deput. *Hurmuzachi*: „Este naturală, că redicării a unei universități se pretiucesc peste totu fōrte tare; cu atătu mai vertosu si mai multu se templa inse acăsta in o tiéra, ce este mai remasă in cultura. Astu-feliu intenționa regimului, de a înființa o universitate in Cernauti, a produsu indestulire generale si in Bucovina peste totu. Se mai astăpta insă espunerea modului cum are să se esecute acăsta ideia, si aci socotu că trebue considerate dōue momente.

„Antaiu trebue îngrijit, ca posturile de profesori să se împlinescă prin barbati profundi in sciinție si universitatea să se indiestre cu tōte medilociie necessarie la instrucție. — In aceste privințe insă mi se pare, că se urma pră mare economisare, dar speru că in viitoru nu va fi totu asiă.

„A dōu'a trebue considerate relațiunile sociale si interesele de rasa ale poporatiunii din tiéră unde se înființia universitatea. — Apoi in acesto privinție proiectul regimului e fōrte defecuoșu, căci elu se vede a nu fi considerat tōte necesitățile si dorințele acelei părți a monarhiei, unde are să se redice universitatea de sub întrebare. Acestea insă trebue esaminate cu de a menuntul si apoi trebue satisfaçute, căci activitatea si rezultatul indestulitoriu alu universității numai astu-feliu se garantă.

„Voi să treu cu vedere impressiunea cea durerosă, ce produse proiectul primitiv alu regimului; si retace ince o faptă cunoscută peste totu, candu nu asi spune, că in patria mea a produsu mare machinie si cea mai dorerosă impressiune aca impajurare, că in proiectul primitiv alu regimului nici că s'a luat in considerație cea mai numerosă poporatiune a Bucovinei, poporul Român, care este celu mai vechiu in acăsta tiéra si si-o numesce patria sa, si carele cu connationalii sei din Transilvania si Ungaria numera peste trei milioane de suflete.

„Trebue să constatu ince aci adeverulu, că din parte competente am primitu assecărarea, cumcă regimul n'a intentionat acilea nici decât postpunerea intereselor romane, si că s'a rezervat inca impenitentă dorințelor romane. Acăstă s'a si demustratui incătuva prin primirea in comisiunea bugetaria a rezoluțiunilor dlu Dumba, in urmă a caror rezoluții langă universitatea din Cernauti se vor redică inca dōue catedre ordinare si anume: ună pentru filolog'a limbelor române, si a dōu'a pentru limb'a si literatură româna. Prin aceste rezoluții ince nu s'a satisfacut recerintelor essintinti.

„Trebue să reflectu aci, că este peste potință ca acăsta universitate să prospere si să desleze cestiunea culturală co i se ofere in marginea orientale a imperiului. Causă este căci se neglege ori ignora limb'a acelu

poporu — caruia mi-tienu de onore a apartinești eu — si care in monarchia austriaca numera trei milioane, in vecină Romania — cinci si in celelalte state vecine inca două milioane. Prin acăstă imprejurare apoi se redice intre universitate si poporul romanu, si specialmente celu din Bucovina — asiă dicendu unu muru de feru.

„Amintescu numai aceea impajurare, că la unirea Bucovinei cu Austria limb'a oficială in tōte ramurile a fost cea româna, si si pana in dilele noastre nu se promulgă nici o lege fară ca să se publice si in testu romanesc. Foile oficiale, si cea provințială si cea imperială, si tōte publicațiunile se impărtășesc cu poporatiunile tieri si in limb'a româna. (Acătădă căteva ordinări ale președintelui tieri, prin cari se impărtășesc tuturor autorităților tieri, că in comerțul cu partidele au de a considera paritatea intre limbile: germană, română si rutena.)

„Cum să poată corespunde unu ampliatu acestor dispusiuni, daca nu i se ofere ocasiune să-si apropie si sciințifice limb'a română?

„Necessitatea de o instructiune universitară in limb'a română este semită atătu la noi, in Bucovina, că si între România din Transilvania si Ungaria. Această se documentă mai alesu prin imprejurarea, că România din Austro-Ungaria dejă de mai multi ani contribuiesc prin colecte la unu fondu pentru redarea unei universități române, ori celu puinu academie de drepturi, care să se redice in Transilvania ori in Bucovina ori in Ungaria. Poporul romanu inse e fōrte seracit si de aceea acăsta afacere naintă cu greu.

„Daca se redice, in seculu luminei si alu dreptății, o universitate in tiéra poliglota, in carea elementul germanu e reprezentat numai prin câteva perante: atunci nu trebuie considerate numai interesele poporatiunii germane, ci mai alesu si a elementelor precum penitentie din acea tiéra. Causă este că universitatea are nu numai să propage sciinția, ci și să crede statului amplioati abili si corespondatori tuturor recerintelor tieri. Dreptulu naturală, semtiul de conștiință națională ce nu se poate sterge din sufletul nemenui, legile fundamentale ce su bassea subsistintiei statului nostru — ceru deci imperativu, ca la redarea universității din Cernauti să se mesure dreptate si poporul romanu.

„Necessitatea urgintă este, ca la acăsta universitate să se propuna unele studie juridice, si anume din cele practice, si in limb'a română, si apoi asemenea să se propuna in acăsta limba si unele studie la facultatea filosofica. De aceea propun ca langa universitatea din Cernauti să se înființeze: 1) o catedra ordinaria română pentru istoria patriei; 2) la facultatea juridica să se propuna in limb'a română: dreptulu si procedură civilă, dreptulu si procedură penală, si tōte sciințele de statu administrative politice, ingrijindu-se spre acestu scopu, ca să se aplice numerulu necessariu de profesori si docinti romani.

„Acăstă propunere nu e ceva nou, căci ea este identica cu cea ce s'a aplicat la 1862 si la înființarea universității in Galitia. Cătu pentru profesori, nefindu atunci poteri din destulu, s'a dispus in Galitia, ca să se propuna studiile provisorminte prin unii amplioati. Acăstă se poate face si acu in Bucovina.

„Insemnu inca aci, că din tōte părțile Bucovinei am primitu seriori de la corporațiuni si de la privati, cari dau spresiune acestor dorințe, declarandu totu odsta, că ne impenitentă ar produce cea mai mare ne-indestulire. Marturisescu ince, că eu reprezentu numai in minimum acela dorinție, de ora ce nu am aflat cu scopu a îngreuiat solvarea favoritară prin representarea justelor dorințe in intregitatea loru. Voi avé ince mare mangaiare, daca se vor considera aceste dorințe — măcar in estensiunea propusa de mine.”

„Luă cuvențu Dr. Dunajewsky. Această se pronunță pentru proiectul peste totu si in specie, dar sustină că limb'a propunerii si a administrațiunii nu are de a o fissă si precișă parlamentulu ci esecutivea.

Dr. Sues ceru respingerea proiectului peste totu, căci prin redareca acestei universități se intentionă realizarea de intenții politice, er Austria nu e in o stare financiară asiă buna, ca să poată versă bani pen-

tru de a-si intemeia influența politica in tōte straine, ce se astăpta de la redarea universității din Cernauti; mai reflectă apoi că universitățile nici nu-si menite pentru a servir la ajungerea de scopuri politice prin latirea sciințierilor, căci acestea sunt unu bunu comunu si se potu achiră in ori ce limba.

Dr. Tomescu se pronunță peste totu si in speciale pentru proiectul din desbatere, căci Austria numai asiă si-va potă impleni missiunea istorica in Orient, daca intre cetățenii sei va fi lată ideia de statu austriacu prin o cultura omogenă; mai reflectă apoi că obiectiunile ce se redice din tōte cunoștințele sale institutelor de cultura germane si pentru acoa totusi are de a multamă tōte cunoștințele sale institutelor de cultura germană, care sustine, că se teme de influențele culturale straine — si-a subscrisu prin astă sentință de moarte!!

Dr. Plesner se pronunță pentru primirea proiectului chiar pentru că el este impreunata si realizarea de intenții politice, preparandu-se prin acăstă universitate înfluență mai mare a Austriei in Orient.

Raportorele Dr. Wildauer inchiață desbaterea generală accentuandu, că înființarea unei universități germane in Cernauti este de urgență necesitate, de-o-are ce Bucovina este tiéră ce mai pucinu depinde de Viena, in relațiile sociale si sciințifice, fiind că in partea estică a imperiului cultural nu este inca înradecinată. —

Primindu se proiectul in general, s'a trecut la desbaterea specială.

La § 1. care dispune, ca la universitatea — ce se va deschide in Cernauti cu inceperea semestruului de iernă a anului scolar 1875/6 — limb'a propunerii si a administrațiunii să fie cea germană, — deputatul *Hurmuzachi* fece propunerea, ca să se omite din proiectu dispusiuni, prin carea se fissă limba germană de limbă a propunerii si amministrării.

Totu la acestu §. propune deputatul Dumba, ca amendamentu: „La facultatea teologică să se propuna, după trebuită, si in alta limbă; căci in beserescu orientale preotii au să indeplenescă tōte serviciile beseresci numai in limb'a poporului, si astu-feliu este necesitatea absolută ca la facultatea teologică să se propuna in limb'a poporului din tiéra.

Aci acu astă cu cale a pasi la mediloci dlu min. *Stremayer* si a declarat. Elu se provocă la lamurile ce a farutu in comisiune si adaușe splicandu, că — astfelu cuprinde dispusiuni de sub întrebare a proiectului, cumcă propriamente se lucra de aceea, ca caracterul *esterior* a lui Universității să fie germanu; de aci in colă nu poate fi indoilea, că diverse studia după trebuită se voru potă propune si in alte limbi.

Dupa acăstă declaratiune la votare ce urmă, se respinsă atătu propunerea lui *Hurmuzachi*, cătu si a lui Dumba, si se primi proiectul regimului.

La articolul doi a venit la votare propunerea lui *Hurmuzachi*, pentru înființarea de catedre paritetice si pentru limb'a română. Acăstă propunere ince nu a fost respinsă si asiă se primi in speciale intregu proiectul regimului.

Asemenea s'a primi si resoluțiunile ce le propuse dep. Dumba in comisiunea bugetară si pre cari acăstă si-le insusise, si anume: ca in locul catedrei pentru limbile orientale — ce se transmitu facultății teologice — să se înființeze o catedra pentru filolog'a limbelor române, si o catedra pentru limb'a si literatură română.

De asemenea s'a primi si propunerea lui *Ozarkiewicz* pentru instituirea unei catedre pentru limb'a si literatură rutene. —

In diu'a de 20 martiu, acestu proiectu de lege trece si prin desbaterea Casei boierilor austriaci. Aci numai membrulu cav. de *Miklosich* atacă legea peste totu — din dōue motive mai vertosu, si adeca: antaiu, că abia pentru Universitățile existente se potu găsi profesori buni; er o Universitate foarte profesori buni n'ajunge nemic'a; adou'a: astădi candu A: str'a dejă a inceputa a se „sfaramă”, nu poate fi de folosu a se descentraliza instructiunea superioare. Dlu Miklosich deci si

eprimă temerea, că prin aceasta Universitate de feliu nu se va ajunge, cea-ce se atientescă!

Dlu min. Stemayer respusse și acă, accentuându mareale interesu aii monarchiei, dă propagă ideia de statu austriacu în independentatul Orientă.

Cu atât'a proiectul fă primitu.

Intrucăea și santiunarea pre' nalta i-a urmatu.

Gratz, in Stiria, 18 martiu n. 1875.

Precum va fi conosecu onoratului publicu rcu anu, in 23 dec. a. tr. s'a tieniu aici o adunare a junimeei romane, in carea s'a decisu, ca sè conlucrără si noi, intru cătu ni concedu debilie poterii, pentru cșoperarea respectării limbei romane la infinitand'a Universitate din Cernauti, anume sè medilogim cu a se petiună in acestu sensu la parlamentul Austriei și eventualmente si la Mareașataa Sa Imperatulu.

Prin unu apel, care s'a publicatu si prin diuariile romane, s'au rogatu si provocatu toti barbatii competenti si de influenția ai națiunei romane, deosibitul junimea romana din Viena, Budapest, Cernauti, Lusiu etc, pentru d'a conlucră, — intru cătu li voru concede imprejurările, spre delaturarea pericolului de germanisare a Bucovinei prin infinitarea unei Universităti numai germane in Cernauti, respective pentru introducerea limbei romane ca limba de propunere pentru studentii romani.

Acestu apel, asemenea si o corespondinția din Gratz, referitoria la adunarea din 23, (publicată in „Albina“ nr. 1,) s'a reprodusu aproape in intregu, — de diariul: „Siebenbürgisch d. Tageblatt“ din Sabiu. S'a luatui apoi notitia si de diariile: „Deutsche Zeitung“, „Hon“, „Pesti Napló“, „Kelet“ si altele.

Redactiunile dela „Sieb. d. Tageblatt“ si „Deutsche Zeitung“ au afițat de bine a esseră apelul nostru, (nu altfelu si corespondintia din Albina nr. 1,) apoi a interpretăsi deduce ne-adeveruri colosali.

Tienemu de superfluu a combate tôte scorurile si insinuatiunile orbe seu si essageările in numitele diaria; cine va fi cestitu testatu romanescu genuinu in „Albina“, dar si reproduse diarelor germane, se va fi convinsu, cătu de multu tienu Redactiunile numitelor diaria la adeveru. Ele sustinu d. e. cum ca societatea „Sentinel'a romana“ ar fi emis respectivul apel, cea-ce este unu ne-adeveru. La inceputu am crediutu, cum ca domnii dela „Deutsche Zeitung“ si „S. t. Tageblatt“ vor fi fostu sedusi prin aceea, ca sub-scriitorii apelulci sunt totu odata membroi ai societății „Sentinel'a romana“, asemenea si acei romani, in a caroru nume sa emisu apelulu, respective cari au partecipat la adunarea din 23 decembrie, o adunare ce n'a statu in nici o legatura cu societatea academică literaria d'aci, din acarei statute este eschisa politică. Precum se vede, domnii dela diariale germane au indentificat Romanii din Gratz, cu societatea „Sentinel'a romana“, cee ce nu este corectu.

Comitetul Societății „Sentinel'a rom.“ a si desavuatu falm'a falsa din numitele diaria germane.

Dar ce sè vedi! In unu articul de fondu alu diariului „S. t. Tageblatt“ (nr. 390,) se sustiene de nou afirmatiunea desavuata, basandu-se on. Redactiune pe nr. 8 alu Albinei, in care s'ar dice, cum ca apelul s'ar fi emis de Societatea „Sentinel'a romana“. In numitulu numeru alu Albinei, si in nici unu altu numeru alu acestu pretiuitu diariu, nu se scrie asiā ceva, prin urmare scriitoriu dela „S. t. Tageblatt“ s'a amagitu, ér daca a voitui a blamă Societatea nostra literaria, apoi insusi s'a blamatu!

Acum suntemu convinsi, cum ca intiuniea diarelor germane trebuie sè fie fostu a innegri Soc. „Sentinel'a romana“ inaintea autorităților, dela cari depinde, ca in casulu candu ea s'ar ocupă de politica, ce nu i este iertatu. S'au inseliatu inse domnii dela „Deutsche Zeitung“ si cei dela „S. t. Tageblatt.“ Recomandămu Redactiunilor acestoru diaria, a certi mai bine diarele romane dupa cari reproducă, si a nu se mai incercă mistificări.

In fine le potem asecură, că Romanii din Gratz sciu că ce felu de cestuni au de desbatutu in societatea „Sentinel'a romana“ si cari afara de societate. Dr. D. Balasini de Lissa mp. A Diaconu mp. G. M. Orescu, mp.

Fostul confiu militare, 12 mart. 1875.

Dintre tôte sinodele protopresbiterali, căte se tienura pana acumă la noi, celu mai importantă si interesante a fostu celu din aulu acesta, conchiamatul de rss. d. protopopu Sim. Dimitrieviciu pre diu'a de 6 martie in Panciova.

Insemnatu a fostu acestu sinodul pentru obiectele pertrapate, era interesante l'a facutu dlu protopopu prin activitatea desvoltata in tr'insulu.

La ordinea dilei au fostu objectele: *Ce este defacutu in privint'a repetitive rogări a numerovor Romani din Panciova pentru trecerea loru la ierachia romana? Ce or. j. a se intreprinde pentru stabilirea caracterului confesional al scoldelor romane din protopresbiteralu Panciovei, resp. din fostul confiu militare?*

Dlu protopopu Sim. Dimitrieviciu, in calitatea sa de presiedinte, deschise sinodulu cu o cuventare rara in feliu seu, prin carea depinsc asia de viu santieni, insemneta, binefacerile si vigoreea legala a Statutului nostru organicu, incătu aduse po ascultatori intr'o stare sufletescă inspirata de adeveratul si viulu adeveru! Fiindu astfelu membrii sinodului dispuși, era deputatiunea romana din Panciova cuprinsa de admiratiune, acăt'a si-descoperi dorint'a cea mai ferbinte, pentru trecere la ierachia romana. Cuvintele parintelui protopopu, prin cari recomenda spriginitrea acestui obiectu, si caldur'a cu care se dechiară a-i primi in sinulu ierarchie romane, li caușă bucuria nespusa.

Asemenea si obiectulu despre caracterul scoldelor nostru fău deslegat spre multamirea tuturor, apoi si acă deslegarea no-rocosă are a se atribu numai elocintiei si lo-gicei convingerilor a dlii proppu presiedinte.

Eră intru adeveru greu de deslegat cestiuinea acăt'a, considerandu opiniuile lătite de inimicăi națiunei nostre intre membri mireni ai sinodului, ca si cum scola confesională n'ar fi nici mai multu nici mai pu-cinu, decătu introducerea stepanirii preotilor in scola, cu eschiderea totala a mirenilor! Lucru curiosu a fostu — fresce — a crede acăt'a fabula, dupa ce statu nostru org. dă influența destul de mare asupra scoldelor chiar mirenimii, precandu tocmai legea pen-tru scolele comunale eschide indirectamente pre mireni, supunendu scola romana influ-entie straine.

La obiectulu primu s'a decisu intrepunere la locurile mai narle, pentru esirea cătu de in graba a comisiunie de despartire; ér ce se atinge de scole, ele s'au dechiarat de confesionali.*

Deci vinu a-mi esprime multiamit'a cor-diala dlii protopopu Simeone Dimitrieviciu, carele prin nebosit'a sa straduinita a pusu temeiul unei parochii romane in Panciova, unde măcar că esistu forte multi Romani, totusi pona mai eri se credea că ar fi curat u numai Serbi; era mai de parte prin atitudinea sa corecta bisericăsca, facă posibile regularea scoldelor nostre ce pe aci pe aci era sè le per-demu!

Nu potu a nu ură unu potericu „Sè tra-iescă! si onoratului Sinodu protopopescu, care cu zelu si intelliginta sprigint si adoptă svaturile demnului seu presiedinte. —

Unu membru sinodale.

Secusigiu, cott. Temesiu in martiu 1875,

(*Hottii ne mai pomenite la noi! Stare ne mai suferita! Stau sè nepastără toti umerii de omenea pentru sporirea blastemătoror din dregătoare.*) Vinu a vi inspiră cu gramad'a — ho-tiele ce se intempla la noi, se intembla cum nu s'au mai intemplat si se intembla foră te-me de pedepsa, căci — ele tōte se scutescu prin faimosulu judecătu! Subi stă in grăti si sub scutulu domnitoru de la comitatul; de elu nu se pote apropiă isband'a legii. Apoi tocmai asiā hottii par că stau sub scutul lui Sebu, si de ei nume nu se pote atinge.**) Furturi atătu de dese si cutesătorie, ca in timpul mai nou, si preste totu de atunci decandu judecătu Sebu a doveditul lumii, că — domnii sunt ai lui, că chiar probe criminale,

*) Acestea credemu că este conclusulu in principiu, dar cu atât'a nu va fi ajunsu scopulu, ci comunale de buna séma se vor duce si informă, ca si ele sè se pronuncia pentru acelasi conclusu si sè se acomodedi acelui. — Red.

**) S'e fiți convinsi, că — a batutu óra din urma lotrile mari si mici. Stepanirea va cura-tier'a de hoti. MSA a datu esemplu de susu, a spus' pe facia, că — nu suferă pre celi spurcati la mani! Se apropia isband'a

invinnovatari de tălharii — nu-i potu să-si strice, — nu s'a mai pomenit in comun'a nôstra!

Nu se pote spune, căta paguba s'a facutu — maialesu tómnă trecută — in campu si in gradini; acumă peste ierăna incepura spargerile de case!

Mai aleșu — vai de ómenii, pre cari judecă Sebu ii tiene de — mai buri de cătu lotrii, căci pre aci a pre toti ii tiene si de dusmani de mōrte ai sei! Acestia se jăfuesc, apoi totu ei se si pedepsescu!

Asta tómnă s'a intemplatu, de unu juratul communal prisunie la holde pre unii furatori de eucurudui, si fiindu că intre acestii era si fratele judecă Sebu, judecă resbună — nu furtulu, ci priindere, scotindu pre juratul din deregatoriu!

Tocmai asiā o patira unii, cari voiau a fi astădui pre lotrii, ce sparseră cas'a lui Mateiu Siepetianu. Facandu-se aratare — nu prin judecă domne feresc! ci prin pagubasiu, la comisariulu de securitate in Vinga, se tramis unu persecutore, ca sè prinda pre cei denunciasi, intre cari ér erau unii ómeni de ai judecă. — dar persecutorul in locu sè vedea de lotri, běu tōta năpteia cu judecă, ér deminiția luă la esamena pre unu biu etărtarului alu nostru cu numele Mosiescu, silindul cu grea amenintare, ca sè dée la protocolu, cumca elu a facutu denunciarea!

Apoi nu e astădi lumea lotrile?

Tota comun'a nôstra se ingrozesce de atâtua lotrie si foradelegi; ér judecă nostru Sebu jöra, că — nemică nu s'a intemplat si că — tōte mergu cu cele si dupa lege. *)

P. agronomu.

Remetea-Temesiana, in 9 martiu 1875.

(*Căteva reflexiuni rectificatorie.*) Avui norocire a esti in pretiuita făia „Albina“ nr. 14, una declaratiune si respective acusare, subserisa de invătătoriului substitutu Du-sianu Isacoviciu, intarita cu două marturi, ună din Bucovetul si altă din locu, acăt'a in persoña colegrului meu, parinte Chirita, tōte incontra mea ca director e localu. Suplentul Isacoviciu se plango, că l-a-si fi batjocorit si injurat si că eu senguru sum caușa tuturor frecărilor, că după mine — suspinsulu invătătoru Vain patimesce de ani cu famili'a sa. Vrendu-nevrendu in urmă acestei provocatiuni trebuie sè me aperu aratandu si dandu deslucre Onoratului publicu si din a mea parte — despre aceea, că — cum stă lucrul intr'adeveru cu ambii invătători. In 27 fauri a. c. judecă communalu cu mai multi membri din comitetulu parochialu, adresara una telegra-fa de deadreptulu catra prévenerabilul Consistoriu din Aradu, cerendu ca in terminu de 24 ore sè se delature ambii invătători — pentru binele, pacea si indestularea comunei intregi, căci altcum densii inchidu scol'a. La acăt'a telegrema prévenerabilul Consistoriu tramise pre Domnulu inspectore scol. Luca Calaceanu, ca sè cercetedie: cum stă trébă? Esindu dlu inspectore la facia locului la 4 martie a. c. provocă comitetulu parochialu, ca sè si descoperă in scrisu voint'a si motivele in privint'a numitilor invătători, pentru ca prévenerabilul Consistoriu sè pote pune capetu odata confusianilor si sè indestulodie comun'a acăt'a. Si aci, in presentă dlu comisariu esmisu, comitetulu parochialu s'a pronunciata formalmente, si-au descoperit multele date gravaminali si voint'a ca sè scape de ambii invătători, ambii necoresponditori, — după cum se vede din protocolu aci anesat, pre care rogu a-lu publica in cuventu in cuventu.

(Nu affămu de felu trebuința, ba nici cu cuiuinita, a indesă aci in totu cuprinsulu seu — atinsulu protocolu, carele nu este vr'o sentintia, ci o inspirare de felu de felu de fapte speciali, despre portarea slabă, violentă, neglijența a invătătoriului Vain, (-despre a suplinitorul Isacoviciu nemică!) — si cu rogarea, ca ambii sè se delature, si sè se deschida concursu pentru alegerea unui invătătoru bunu. Subscrisi de 12 membri, intre cari si ambii parochi. — Red.)

Acestu protocolu mi servește de rectificare facia de imputatiunile ce mi se facu; căci din cuprinsulu lui se pote vedea chiar si impede, că nu eu sunt vin'a necasurilor ce intempina uvolu si altulu invătătoriu, ci caușa e, că densii nu sunt apti de invătători, nu se afia la nătimea chiamării; din care causa comitetulu parochialu a si luate astfelui de pasire in contra ambilor.

(*) Noi credemu că este adaugu despre parinte Chirita, nu sunt indreptăitate; căci densii a subscrissi numai ca martore rogatu, pentru a devenire realități subscriri, apoi acestu felu de marturii totu omulu este socialiunct obligat a face, candu i se cere. A văteam pre cineva, pentru că a facutu astfelui de marturie, este nedemnă. De asemenea este cu totul indiferente, că — unde s'a compus articolul dlu Isacoviciu! — Trebul sè stergem aceste pagăsi si pentru aceea, ca sè curmăru o data acătă certă lungă din Remetea. — Red.

Suplentele — Isacoviciu, déca si-iubia binele seu, si doriă să progresdie si remana invătătoriu in Remetea, a avutu timpu de unu anu si 3 luni. Să-si fie datu sergintul si să-si fie atrasu stim'a si iubirea poporului, dar nu sè dormă tōta diu'a! — Ascrie-si dsa propriei portări, déca astădi dejă este scosu din postulu de suplentu. Acestu d. Isacoviciu, pre langa nărvurile sale cele rele, mai e si pré simplu, sermanulu, intru atât'a, incătu nu scie nic icandu se canta „Dōmne milvesce-ne!“ Cu astfelu de invătători in scăla, nu pote armă, decătu progresulu racului, de aceea credu că este firescă resistintă comitetului parochiale incontră repunerei loru. *)

Nicolau Petrescu mp.
parochu si dir. localu de scăla.

Din **Ghețaru**, comit. Temesiu, de la incepul lui martie ni venira patru reporturi, pline de vaierări, pentru multe triste esporiinti si intemplări, ce bantue acea mare si frumosă comună romana.

In dōue d'anta, duo din cărțurari se plangu amaru asupra parintilor, că — nu vor să-si tramita copii la scăla. Au dōue scăle bune, invătători plini de zel, unu jude communal, Ionu Brebanu, dintre cei puini si rari, ce si-ar pune sufletulu pentru luminarea si bunastarea poporului si care se ingrecesc de trebuintele scoldelor ca unu bunu parinte, — si pre langa tōte acestei poporului ilipesc si indemnul de a-si dă copii regulat la scăla, ca sè faca ómeni din ei!

Si — „caușa este, preotii cei slabii si demoralisati, si mai a nume — preotulu celu unitu, cu numele Breca, elu carele odiniora era unul dintre cei mai buni si zelosi invătători in Banat, astădi — de adeptulu invătători si provoca pre plugarii nostri, să-si tiana copii acasa, să nu ii tramita la scăla, si — déca judecă communalu ii amenintia cu pedepse, să trăea la sine, la *santă uniune*, că — va vedea apoi elu, parinte Breca, cine va mai cutesa să porunceasca peste copiii turmele! — Si intr'adeveru scol'a unita — e ca vai de ea!...“

Déca am audi pentru prima óra acăt'a n'am crede, nici intre alte imprejurări — n'am publicat; dar conosciu noi pre d'o parte sublimile intentiuni ale junelui eppu romanu gr. cat. din Lugosiu, pre d'alta parte si nouu ventu mai favorabile ce hădeșe de susu, cauta să atragemu atenținea publica asupra casului. —

Celelalte corespondințe se ocupă forte pe largu de escesele si netrebnicii a unor preotii, cari nu mai cunosc — de cătu *bătăsi si scandalulu!*

Este o adevărată bătore de D-die, că chiar prin comunele cele mari, unde dotatiunile preotesci sunt mai bune, preotinea este mai stricata! Rea incuragiare, pentru imbunătirea dotatiunilor preotesci!

Dar — nu e asiā. Lucrul se splica astfel. Parohiele sub episcopii străini, cei foră D-die, se vinde au celor ce dau mai multu; apoi — cei mai slabii si netrebnicii clericii si-cumperă cele mai bune parochii, unde si-au continuat pana astădi sburdalnicile. —

Dlu Pavelu Breca, carele si elu figura intre cei reu descriși, ce e dreptu — nu si a cumperă pre bani parochia, dar si-a cascăgăto prăzna apostașia, foră nici cătă calificatiune pentru santul oficiu!

Destulu că — acăt'a lucra pre de o parte — demoralisandu, cununandu pre aceeași pareche de dōue si de trei ori, etc. etc.; de din colo din partea ortodoxilor eră unu Petru si inca unul său duoi — nu mai conosci cumpetu in jafu si in foradelegi in cătu se ingrozesce lumea de faptele loru!

La s. biserica morgu numai căte o data, plini de spiritulu rachiului, pentru a se certă si a face scandalu. Esemplu si invătătura buna n'aude, nu vede poporul de la ei, de unde — nici nu are respectu de ei!

(*) Cele ce se adaugă

Specialminte nu ni permite buna cuviintă a căză si publică eccl-e ce ni se scriu, ca să nu ne rida lumea!

Destulu că — sareă pamentului în Ghiladu să prefacutu in — ciun'a moravuilor.

„Ei, unde e man'a, ce naintea altariului se ingagiase a plevi din radecina baruenele din biserică?!” —

Micanesti, 13 martiu 1875.

(Reflexiuni la protestul unor.) În corespondință dela Zamu, publicata în nrulu 12 alu Albinei de acestu anu, vedem unu protestu, dedicat in numele comitetului parochialu din Micanesti și Almasielu, pre care fiindu-că cuprindes neesactități, nu-lu putem trece cu vedere, si de aceea venim a dă urmatorele reflexiuni:

Comitetul parochialu, care sub pretestu legii striga naintea lumei, că i se face nedreptate, nu este comitetul celu adoverat, legalu, care reprezinta parochia nostra, ci este unu comitetu fictivu, inscenat de corespondintele, intru care presupunem pr notariulu nostru dlu P. E. er scopulu nu este altulu, do cătu a abato apa pe la mōra sa. Comitetul acelă este o clica de inruditi, cari venéza interesele stomachului. Ei interesele loru personali — le identifica cu interesele generali, pentru ca asiā mai usioru să-si pōta ajunge scopulu.

Tote pretestele amintite in corespondintia si despre cari se plangu, că s'au trecutu cu vedere de catra consistoriul archidiaconu, sunt fabricate pentru de a impedece cătiori ce pretiu sanctirea intru preotu a alesului nostru diaconu Ioanu Popa, carele ori ce să dica contrariai, a intrunitu la alegerea legale, o majoritate eclatante de voturi din ambele parochti, — si aci interesulu celu mare, mai mariavu inşa de cătă mare — e, ca să ajunga candidatului acesei clice, Iosifu Popa, la postul de parochu, chiar contra legii. Se insela inșau, daca cugeta si astăpta, că consistoriul archidiaconu se va luă dupa vorbele unei minorități malcontenti care n'are nisi unu emeiu pentru aragonile sale pretensiuni.

Voiști'a generale, care a afiatu expresiunea viua prin alegerea diaconului Ioanu Popa, este si sinodu parochialu publicu dupa tote formelegi, si remane normativa pentru majoritate si — credem si naintea legii.

Constatandu acēst'a nu afiam do lipsa a ne demite in polemii odișe cu contrarii malcontenti, cari au voitu să destepte compatimirea lumiei prin protestulu loru, ci noi observāmu numai, că tote actele complinite pana acum in cau'a parochielor susu amentite, sunt facute conformu prescrizelor statutului organicu. Daca n'au potutu satisface pr totu natulu, apoi de aci nu urmediu că actele nu ar fi legali.

Respingemu deci tote invinuirile de nelegalitate, ce s'au redicatu din partea aceiui comitetu fictivu si dechiarāmu că luāmu responsabilitatea pentru legalitatea alegerei.

Comitetul parochialu din Micanesti:

Costea Tōdei lui Onutiu †, Sofronie Onutiu, †, Adamu Vasilie †, Nicolas Onutiu †, Socolanu Duji †, Sofronu Dobreanu †, Mihaiu Nicora †, Costea Ivantis †, Sofronu Catianu †, Adamu Istomie †, toti prin Nicol. Popescu, imp. not. comit. parochialu.

Temeslōra in martie 1876.

Dile Redactore! Par' că va să se apropie unu timpu mai bunu; par' că spusecatul spiritu, ce pretotindenița stă să ne innaduiescă, incepe in sferele de susu a disparé; — darear Ddieu să sentim curendu si noi, cumca — Monarchulu si Regimulu ticeri nu sunt apatorii de netrebnicia, ei tocmai o condamna!

In acēsta sperantia vinu a me plange, că avem la gimnasiu si la scōla reală — o unica profesura natională, de cateschetica, care inşa nu-si face oficiulu de feliu, nici intro privintia.

Mai antaiu de tote, de candu e, n'asplinu tenerimeei nōstre chiar nemic'a. „Vezi invetia de ici pana colia,” — atât'a et totulu; apoi a invetia, este a recită din litera in litera. Pricepe, si cum pricepe să nu pricepe băiatulu? De acēst'a nici că i pasa — cateschetului nostru! Dōra că nici elu nu pricepe de cătu cuvintele, cum sunt in carte!

Dar si mai reu este cu — exemplul bunu, cu incuragiarea pe calea vietiei.

Ce e dreptu, demanda dlu cateschetu juniloru, să mōrga la biserică, dar pe elu inusi mai nici cändu nu-lu vedi la biserică! Un'a indemnă si altă face; er copilasi — vedu si elatină din capu!

Ei bine, éta ce ar dorfi parintii copiilor do la numitele scōle: ca profesorul religiunii să se arete naintea elevilor inspirati de sublimitatea religiunei, să cuprinda cu sublimale inveniaturi crestinesci morale animele fragete ale scolarilor, er prin explicatiunile si faptele sale să-i lege de biserică si de națiune cu totu devotamentul exemplului bunu!

Scie, pōte, vré acēst'a dlu cateschetu, — apoi bine, să o si faca si să elute reconoscintia parintilor si a națiunei; nu scie, nu vré, nu pōte, — duca-se cu Ddieu, si faca locu altui'a!

Acēst'a o doresce — dupa esperiūtia de pana acumă — *unu parinte.*

Varietati.

(In Venetia, la 22 martiu se inaugurează pompa monumentulu lui Manin) **Manin!** La pronunciarea acestui nume, totu italiano, ori din care parte a lumiei să fie elu, trasare de respectu si si-descopere capulu cu pietate! Daniel Manin a fost unul dintre cei mai intelectu, energi si activi barbati, cari tota vietii a si-a dedicat-o emancipări si uniiunii nationali. Manin in istoria Italiei pururaj va figură a laturea cu "avour, Azeglia, Mazzini, Garibaldi. Manin a fostu carele a scrisu si a predicatu cu vōce nalta: „Să facem, de rușine pro contrarii nostri, cari pururiă specula si conădă ps desbinăriile si fericările noastre. Să uităm partile si să dovedim lumii că toti suntemu înă, suntemu Italiani!” — La 4 aprilie monarchulu nostru va cercetă Venetia; cu acēsta ocazie in piati'a Santului Marcu va vedea statu'a de bronz a aceluia, pre carele tribunale sale l-au condamnat si proscrisu, astazi testandu-i gloria eterna!

C. **Alegatoriu Liberu**) este titlulu unui nou organu publicistici cu, ce de curendu incepăt a apără in Bucuresci, fundat de unu consorciu de patrioti distinsi, cu scopulu celu mai subliniu, d'a aperă drepturile constituionali in puritatea ea mai sincera si seriosa a intielesului, si specialmente d'a luptă pentru dreptul de alegere alu cetățenilor, neinfluentiatu prin mediul moralmente condamnabili. Acestu organu, carele pana la nrulu 14 aparea dăduori in septembra, curendu se lati peste tota tiér'a, incătu editiunea de 3000 esemplar, mai insemnău, că pretiul lui inca este fōrte moderat, si adeca de 15 lei n. pentru anul întregu, er pentru diumetate de anu 7 lei; pentru strainetate mai adaugendu-se costul transportului, carele nu face de cătu o sumă fōrte mica.

* (Domni unguri — cu cătă dăue deragatorii si juramente si lefe, pre candu altii n'au pase!) Din Alba-Iulia n' se serie spre

informație, cumca la judeciul cereuale regiunie de acolo se afa in aplicare său dregatoria,

cu emolumen de 600 fl. la anu, unu d.

László József, feierulu judeului urbarialu de

aceleasi nume din Aiud; dar acelasius d.

dregatoria este totu o data si ostasiu in servituu, cu lefa si tote emolumintele! Acēst'a

s'ă se fie luat u in nume de reu si să se fie denunciatu ministeriului unguresc.

Societatea academica romana,

(Urmare.)

C. Premiu A. Odobescu.

Fiendu co la terminulu de 15 Iuliu 1874, desfăptu prin a dou'a publicatie a acestui concursu, nu s'ă presentat neci unu concurente, se republica concursu pentru cea mai bona lucrare istorica asupra originei Daciilor, comprendiendu:

I. Cercetari asupra poporelor cari au locuit terile române d'a stang'a Dunarei mai inainte de concientă acestoru terre de cota Imperatorulu Trajanu.

Aceste cercetari voru fi indreptate:

1. Asupra geografiei antice a Daciei, din tempul anterior assiedimentelor romane din intr'ensa;

2. Asupra originei, denumirilor si distinctionilor etnografice alle poporelor cari au locuit aceste terre,

3. Asupra religionei, institutiunilor legilor, usurilor si gradului de civilisatie alle acelorui popore, avendu-se in vedere si monumentele de ori-ce natură ce s'au potutu pastră de la dusele.

Asupra vestigilor remase din limbele loru, concurrentul voru trebui se estraga notiunii pr cătu se poate mai complete d'in auctorii antici (Elleni si Latinu,) cari au atinsu aceste subiecte, si totu de una data se suppuna la una critica comparativa plina de atentie si opinioane principali emisse de investiții istorici si archeologi moderni asupra materialor din programma.

(Printr-unu assimine studiu, concurrentul voru trebui se-si formează una opinie critica, pre care ua voru intemeia pr argumente scientifice.

II. Scriererea va avea una distributione sistematica, ea va fi redată in limb'a romana, cu unu stilu curent si limpede. Testul dissertatione va avea una interdere aproksimativa ca de 200 pagine in octavu de typar cu littere garmond. Calitatea si estensionea notelor annsesate la testu sunt lassate la dispozitionea auctoriului.

III. Manuscrisele voru fi tramește la delegația societății academice curatătă de părti de mana străină, foră a portă numele auctoriului, ci numai una deviza scrisă atâtă pre manuscrisă cătu si pre unu allaturat plicu sigillat, care va contină numele si adresă auctoriului.

Dissertatione voru fi judecate de societățea academica, care va decernă premiu acellei-a care va fi reconoscutu, co satisfacție toate conditionile programei.

IV. Terminul pusu, candu manuscrisele concurrentilor au se fia tramește societății, este 30 Iuliu 1877.

Manuscrisele venite in urmă a acestui terminu nu se voru luă in considerație.

V. Premiu destinat pentru cea mai bona lucrare este de lei noui 2000, plus precentele acesoru-a peno la acea epoca.

(Va urma.)

Cursurile de Viena si Pesta.

Sambata in 27. martiu 1875:

Actiunile de cred. austr.	235-50
" " ung.	221-
" banca nation.	964-
I. Cass. de pastr. d. Pesta	2400-
Imprum. de st. 5% in arg.	75-90
" " harti.	71-70
Obleg. urbar. d. Ungaria	79-75
" Banat	77-50
" " Transilvania	76-75
" " Bucovina	84-
Imprum. ung. de drum. fer.	99-95
actiunile drum. d. f. rom.	37-
Napoleondorii	8-85
Galbenii imp.	5.24
Argiul argintului	105—

Publicații inacessibile.

Concurse:

Prin acēst'a se escrivă pentru vacantea statuii investitorescă din comun'a Ferendia, protopresbiterul Versietiului, cotoalul Timișului, cu terminu pana in 30 martiu a. c. stilul vechiu.

Emolumintele sunt: 300 fl. v. a; dăou jugere de pamant si carturi libere cu una gradina de $\frac{1}{2}$ jugeru estra, si una intra-vilana. Doritorii de a ocupă acēst'a statuie sunt avisati a-si tramește recursele instruite in sensul statutului org. bis. pre ororatalui d. prototru Ioane Popoviciu in Mercina, post'a ultima Varadia.

Ferendia, in 21 Iunie 1875.

Comitetul parochialu, In co'tielegere cu dlu protopresbiteru ractualu. —

Pentru ocuparea postului de Investitoriu in comun'a Ciordă, Protopresbiteratul Bisericii-albe, comitatul Carasih, se deschide concursu de sieste septembani.

Emolumintele suntu, in bani gata 340 fl. 2 juguri de pamant aratoriu; 3 orgii de lemn pentru investitoriu, 5 orgi de păie pentru incaiditul scolei; in fine cuartiru liberu, nou edificatu.

Doritorii de a ocupă acēst'u postu investitorescu, au a-si tramește recursele, instruite cu totă documentație ce se prescriu in stat. org. bis., adresate comitetului parochialu, cotoal p. on. d. Protodresbiteru: Iosifu Popoviciu in Iam. De odată recurentii sunt poftiti nainte de alegere a se areta in s. biserică la vre o domineea său serbatore.

Ciordă, 18 Ian. 1875.

Comitetul parochialu, in co'tielegere cu P. on. d. Protopresbiteru tractuale. —

Pentru indeplinirea postului investitorescu la scolă confesională gr. or. romana din comun'a Macedonia, comit. Torontalul, protop. Ciacovei, se escrivă prin acēst'a concursu cu terminu de sieste septembani de la antaua publicare.

Emolumintele suntu: in bani gata: 107 fl. v. a. venitele socotite in bani gata 60 fl. v. a.; 50 metri de grâu, 3 orgii de lemn, 4 jugere de pamant aratoriu, $\frac{1}{2}$ jugeru estravilanu! — din care salariu conformu decisiei ven. consistoriu dto. 1. augustu 1874, nr. 205, a patr'a parte are a capeta investitorulu betranu.

Doritorii de a ocupă acestu postu, sunt avisati, a tramite suplicele loru conformu statutului organicu bisericescu, adresate comitetului parochialu, cotoal dlu administr. protopop. Alessandru Popoviciu in Fizes posta, ultimă Gönigsgraben.

Macedonia, in 5 martiu 1875.

Comitetul parochialu,

In co'tielegere cu Dlu administr. protopresbiteratul. —

1—3

Nr. 519.

De la pretur'a cercuale de Zichyfalva.

Dupa reposarea lui Mattanovich Antal, fostul notariu comunale in Santu-János, din comitatul Torontalui, devenindu vacante acea statuie notarială, prin acēst'a se deschide concursu pentru implinirea ei.

Cu acestu postu este impreunat unu salariu anual de 500 fl. si 30 fl. spese pentru calatorie, si locuinta libera cu gradina; pentru macinarea fainei de pane se dau caii necesari, foră plata, asă și transportul in daru al paeelor si lemneler necesari, dreptul d'a tienă două capete de vite la pasiunea comunei; er pentru lucrările private competu tassele statorite prin regulamentu.

Se provoacă domniții notarii si candidat notariali, trecuti prin rigurosul notarieală naintea comisiunii examinătoare din comitatul Torontalui, cari ar dorii a concurge pentru acēst'a statuie, ca suplicele loru, in cari vor dăvădii cumea limb'a oficiale maghiara o sciu certă si serie, er pre ea romana a comunei si au in deplina posesiunile, — instrinsele in intru intelelesul §-lui 74 alu art. de lege XVIII. din 1871, pana la 20 aprilie 1875, adeca din'a de alegere, si le substerne subscrise preture.

Baluocu, in 21 martiu 1875.